

ма да улесняватъ отъ всѣко гледище вашата мисия,
написана на знамето ви
юлий 1876 г.

Главнокомандващъ
на Моравскитѣ войски
генералъ *Черняевъ*.

Читателтъ ще забележи, че не е указано числото на месеца и че има различие въ нумерацията на четитѣ и тѣхнитѣ воеводи. Това не трѣбва да смуцава, защото съединяването и разединяването на четитѣ е ставало най-често. Доста е да се сравни разпредѣлението на 20 юний, т. е. само преди две седмици.

За уяснение на положението ще трѣбва да се напомни, че Хр. Македонски на стр. 182 отъ своитѣ „Записки“ пише, отнасяйки го къмъ времето, когато четитѣ сж събрани около Бабина глава и Пандирало — самото начало на юлий:

„По нашъ изборъ той [ген. Черняевъ б. С.] утвърди Пайнотъ Хитовъ за главенъ воевода, призна за законни и другитѣ воеводи и четници, даде ни два топа“ . . .

Къмъ този день ще трѣбва да се отбележи, че ген. Черняевъ бѣ приготвилъ една прокламация къмъ българския народъ, когото подкѣняше къмъ общо въстание за освобождение. Отъ тази прокламация той даде на българскитѣ доброволци голѣмо количество, за да я разпространяватъ изъ ългария, гдето се насочваха четитѣ.

Споредъ ген. С. Груичъ (статията му „Бугарски доброволци у Српско-турском рату 1876 година“, сп. „Ратник“ 1892 г.) пише, че въ отговоръ на тази прокламация българскитѣ доброволци съчинили и пѣли следната пѣсень, предавана точно както е записана у Груича:

Свобода или смъртъ

Напрѣдъ, напрѣдъ славянски гласъ ѣчи,
Часътъ настана за свобода
Славянското сърце не мълчи
И си избира Черняева за Войвода.
Напредъ, напредъ, съ пушкитѣ въ рацѣ
Балканъ голѣмъ всички да напълнемъ,
Да си кръпи всякій своето сърце,
Лъвъ съ мѣсецъ да са стражимъ
Да смажемъ Турцитѣ какъ мръсенъ червей
Да си върнемъ пакъ своята свобода
Да се развие нашъ славенъ левъ
Да върнемъ времето на Симеона.
На помощъ ни братъя Сърби, Черногорци,
Ерцеговци и Бошнаци и цѣли славянски
народъ
Да са биемъ еднодушно за своята свобода.